

Zjazd wyborczy VdG. Rafał Bartek ponownie na czele zarządu

STR. II-III

Maibaum to nasza tradycja. Wiele DFK ją podtrzymuje
STR. IV

Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej bada i opisuje historię MN
STR. II

MAJ 2026

REDAKCJA:
KRZYSZTOF OGIOŁDA

HEIMAT

MAŁA OJCZYZNA

PARTNERZY
DODATKU

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce
ul. Stowackiego 10, 45-364 Opole

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim
ul. Konopnickiej 6, 45-004 Opole

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
ul. 1 Maja 13/2, 45-068 Opole

Apel o wsparcie niemieckiego

W Hotelu Hugo w Kędzierzynie-Koźlu odbyło się zebranie delegatów TSKN. Uchwalili oni apel o systemowe wzmocnienie nauczania języka niemieckiego.

Słaba edukacja językowa stanowi bezpośrednie zagrożenie dla egzystencji mniejszości niemieckiej w Polsce, apelujemy o pilne podjęcie działań mających na celu odwrócenie tej niekorzystnej sytuacji – napisali.

„Mimo Traktatu, język mniejszości niemieckiej w Polsce, podobnie jak inne języki zagrożonym. Europejskie najlepsze praktyki pokazują, że tylko „zanurzające” nauczanie w szkołach z niemieckim językiem nauczania od przedszkola do matury mogą odwrócić negatywne tendencje. Język polski w mniejszości polskiej w Cze-

chach czy na Litwie przetrwał tylko dzięki szkołom publicznym nauczającym po polsku. My nadal takich szkół nie mamy” – przypomnieli.

Obrady z udziałem 90 delegatów rozpoczęły się wykonaniem „Oberschlesienlied”. Przemówienie podsumowujące działania mniejszości niemieckiej w 2025 roku wygłosił przewodniczący TSKN Rafał Bartek. Wymienił i omówił około 20 różnych inicjatyw, wydarzeń i projektów.

– Był to bardzo aktywny rok – podsumował. Ale nie ukrywał także bolączek środowiska MN.

– Zbyt szybko zapomniane są nasze niemieckie ko-

zienie, ale także nasze śląskie wartości. Świat coraz bardziej koncentruje się na tym, co nas ujednocza, zapominając, że to, co naprawdę nas jako ludzi wyróżnia, to przede wszystkim to, co regionalne i lokalne. A to regionalne nie bierze się znikąd – pochodzi z tego, co wynieśliśmy z domu, co przekazali nam nasi dziadkowie i babcie. Na Śląsku zawsze należały do tego wiara, język, kultura oraz pielęgnowanie tradycji – mówił.

– Mieliśmy nadzieję, że po zmianie politycznej w Polsce rozmowy bilateralne między Polską a Niemcami zyskają na znaczeniu i dynamice. (...) Dziś jednak,

Delegaci jednomyślnie udzieliли zarządowi absolutorium.

Fot. KOG

tuż przed 35. rocznicą podpisania Traktatu „O dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”, która przypada 17 czerwca, widzimy, że nic się nie dzieje. (...) Relacje polsko-niemieckie stały się niewidoczne. Nadal istnieją, ale zostały ukryte tak, aby nikt ich nie dostrzegł. Jednocześnie ponownie rosną w Polsce nastroje antyniemieckie. (...) Bycie Niemcem ponownie stało się obelgą, a wszystko to dzieje się bez wyraźnej reakcji ze strony rządu – przypomniał.

Delegaci jednomyślnie udzieliли zarządowi absolutorium. Uchwalili też zmiany w statucie. Wprowadzono możliwość wyboru zastępczych delegatów. Umożliwiono zawiadomianie członków organów Towarzystwa drogą elektroniczną, m.in. przez e-mail i komunikatory internetowe. Wprowadzono możliwość powołania pełnomocnika powiatowego w sytuacji braku zarządu powiatowego.

W zebraniu uczestniczyli Thorsten Göhler wicekonsul

generalny RFN we Wrocławiu oraz Peter Herr, konsul Niemiec w Opolu. Wicemarszałkini województwa Zuzanna Donath-Kasiura wręczyła – na ręce Rafała Bartka – w imieniu Zarządu Województwa – odznakę „Zasłużony dla Województwa Opolskiego” dla TSKN na Śląsku Opolskim.

TSKN zrzesza 22 tysiące członków. W 2025 roku w blisko 300 kołach DFK zrealizowano ponad 800 projektów społecznych, edukacyjnych i kulturalnych.

Aufruf zur Förderung des Deutschunterrichts

Im Hotel Hugo in Kandrzin-Cosel fand die Jahresversammlung der Delegierten der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen im Oppelner Schlesien statt. Sie verabschiedeten einen Aufruf zur systematischen Förderung des Deutschunterrichts.

Eine mangelhafte Sprachausbildung stellt eine direkte Bedrohung für die Existenz der deutschen Minderheit in Polen dar; wir appellieren daher um dringende Einleitung von Maßnahmen, um diese ungünstige Situation umzukehren – schrieben sie. „Trotz des deutsch-polnischen Vertrags ist die Sprache der deutschen Minderheit in Polen, ebenso wie andere Minderheitensprachen, eine gefährdete Sprache. Europäische Best-Practice-Beispiele zeigen, dass nur ein ‚immersiver‘ Unterricht an Schulen mit Deutsch als Unterrichtssprache vom

Kindergarten bis zum Abitur die negativen Tendenzen umkehren kann. Die polnische Sprache in der polnischen Minderheit in Tschechien oder Litauen hat nur dank öffentlicher Schulen, die auf Polnisch unterrichten, überlebt. Wir haben solche Schulen nach wie vor nicht“, erinnerten sie.

Die Bezirksversammlung, an der 90 Delegierte teilnahmen, begann mit dem „Oberschlesienlied“. Der Vorsitzende des SKGD, Rafał Bartek, hielt eine Ansprache, in der er die Aktivitäten der deutschen Minderheit im Jahr 2025

zusammenfasste. Er nannte und erläuterte etwa 20 verschiedene Initiativen, Veranstaltungen und Projekte.

– Es war ein sehr aktives Jahr – so Bartek. Er verschleierte jedoch auch nicht die Probleme der deutschen Minderheit.

– Unsere deutschen Wurzeln, aber auch unsere schlesischen Werte geraten zu schnell in Vergessenheit. Die Welt konzentriert sich immer mehr auf das, was uns vereint, und vergisst dabei, dass das, was uns als Menschen wirklich auszeichnet, vor allem das Regionale und Lokale ist. Und dieses Regionale kommt nicht von ungefähr – es stammt aus dem, was wir von zu Hause mitgebracht haben, was uns unsere Großväter und Groß-

mütter vermittelt haben. In Schlesien gehörten dazu schon immer der Glaube, die Sprache, die Kultur und die Pflege der Traditionen – sagte er.

– Wir hatten gehofft, dass nach dem politischen Wandel in Polen die bilateralen Gespräche zwischen Polen und Deutschland an Bedeutung und Dynamik gewinnen würden. (...) Heute jedoch, kurz vor dem 35. Jahrestag der Unterzeichnung des Vertrags „Über gute Nachbarschaft und freundschaftliche Zusammenarbeit“, der am 17. Juni begangen wird, sehen wir, dass sich nichts tut. (...) Die deutsch-polnischen Beziehungen sind unsichtbar geworden. Sie existieren zwar weiterhin, wurden aber so verborgen, dass niemand

sie wahrnimmt. Gleichzeitig nehmen in Polen erneut antideutsche Stimmungen zu. (...) Deutscher zu sein ist wieder zu einer Beleidigung geworden, und all dies geschieht ohne eine deutliche Reaktion seitens der Regierung – erinnerte er. Die Delegierten erteilten dem Vorstand einstimmig Entlastung. Außerdem beschlossen sie Änderungen der Satzung. Es wurde die Möglichkeit eingeführt, Ersatzdelegierte zu wählen. Die Mitglieder der Vereinsorgane können von nun an auf elektronischem Wege u. a. per E-Mail oder über Instant-Messenger benachrichtigt werden. Es wurde die Möglichkeit eingeführt, einen Kreisbevollmächtigten zu ernennen, falls kein Kreis-

vorstand vorhanden ist. An der Versammlung nahmen Thorsten Göhler, stellvertretender Generalkonsul der Bundesrepublik Deutschland in Breslau, sowie Peter Herr, deutscher Konsul in Oppeln, teil. Die stellvertretende Marschallin der Woiwodschaft, Zuzanna Donath-Kasiura, überreichte – im Namen des Woiwodschaftsvorstands – an Rafał Bartek die Auszeichnung „Verdient um die Woiwodschaft Oppeln“ für die Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen in Oppelner Schlesien. Die SKGD zählt 22.000 Mitglieder. Im Jahr 2025 wurden in fast 300 DFK-Ortsverbänden über 800 soziale, bildungsbezogene und kulturelle Projekte durchgeführt.

Debata o CBMN odbyła się w sali konferencyjnej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

W Centrum mniejszość mówi sama o swej historii

W MBP w Opolu odbyła się rocznicowa debata „Quo vadis Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej?”. Centrum obchodzi w tym roku 10-lecie.

Dr Marek Mazurkiewicz (UO), a do udziału w niej zaproszenie przyjęli prof. Adriana Dawid, historyczka z UO, dr Magdalena Wiśniewska-Drewniak z UMK w Toruniu, Rafał Bartek, przewodniczący VdG oraz – zdalnie – dr Józef Szymeczek z Kongresu Polaków w Republice Czeskiej. Ich rozmowa była wspomnieniem i podsumowaniem dekady minionej, jak i poszukiwaniem perspektywy na przyszłość.

– Towarzyszyłam CBMN od zarania – mówiła prof. Dawid. – Pamiętam entuzjazm, który towarzyszył jego powstawaniu. Od początku założono pilnowanie ogromnej rzetelności. Przewadzone tu badania miały być właśnie rzetelne, a przez to wiarygodne. Pierwszym celem było uporządkowanie wiedzy nt. historii mniejszości. Centrum skupiało kolejne osoby. To grono niemal z tygodnia na tydzień pączkowało. Każda z tych osób wносиła swoje propozycje. Co powodowało, że Centrum realizowało bardzo różnorodne projekty.

– Po 10 latach refleksja na temat tego, gdzie jesteśmy, jest potrzebna – podkreślił Rafał Bartek. – Kiedy z Bernardem Gaidą zasiadaliśmy przy polsko-niemieckim Okrągłym Stole, towarzyszyła nam myśl: Co zrobić, żeby większość społeczna zaczęła nas lubić. Co zrobić, by na tyle odczarować sytuację, by mniejszość mo-

gła otwarcie mówić o swojej historii, a nie tylko słuchać propagandy, czyli przekazu rodem z PRL-u. Droga do tego było stworzenie profesjonalnej instytucji, która będzie się tym zajmować. I uwiarygadniać to, co jest dla nas ważne. Bo nikt inny – ani w Polsce, ani w Niemczech tego nie zrobi.

Dr Magdalena Wiśniewska-Drewniak profesjonalnie bada archiwa społeczne. – Na tle innych archiwów mniejszości, archiwum mniejszości niemieckiej wypadła dobrze – przyznała. – Jesteście dużo więksi niż większość archiwów społecznych. Myślę, że CBMN mieści się w pierwszej dziesiątce w Polsce (archiwów społecznych jest ok. 800). Jesteście nakierowani na użytkownika profesjonalnego – czyli naukowca. Przede wszystkim historyka. Wasz zasób jest aktywny. Zebraлиście wiele unikatowych historii. Macie dużo publikacji. Odwiedzają was studenci, uczniowie, wolontariusze. Liczne organizacje Niemców w Polsce mają takie miejsce, do którego mogą się zwrócić, jeśli chcą coś z materialnymi pozostałościami zrobić.

Dr Józef Szymeczek działalność CBMN i podobnego centrum działającego w Czechach przy Kongresie Polaków, a finansowanego przez Republikę Czeską osadził na tle wspólnej, sięgającej okresu komunistycznego, historii. – Udziałem mniejszości i większości jest stykanie, czyli kultura życia obok siebie. Ale też potykanie – przede wszystkim te sprawy można badać. Także przy udziale mniejszości. W czasach komunistycznych wszystkie konflikty przykrywano czernym dywanem przymusowej przyjaźni.

Rafał Bartek ponownie na czele zarządu VdG

W Górnośląskim Centrum Kultury i Spotkań im. Josepha von Eichendorffa w Łubowicach odbył się 57. zjazd Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce z udziałem 49 delegatów. Wybrali oni nowy zarząd oraz komisję rewizyjną. Przewodniczącym na kolejną czteroletnią kadencję wybrano Rafała Bartka.

W przemówieniu podsumującym minione 4-lecie Rafał Bartek wspominał o najważniejszych wydarzeniach. Wymienił ograniczenie nauki niemieckiego jako języka mniejszości z trzech do jednej godziny tygodniowo i brak reprezentacji mniejszości niemieckiej w Sejmie po wyborach w 2023 roku.

Mówił też o sukcesach mniejszości, w tym o otwarciu Centrum Dokumentacyjno-Wystawienniczego Niemców w Polsce w 2022 roku i Katolickiego Niepublicznego Przedszkola z Nauczaniem Języka Mniejszości Niemieckiej w Chrzęstowicach rok później. Podkreślił także wzmocnienie pozycji mniejszości w Polsce poprzez mianowanie Ryszarda Galli doradcą marszałka Sejmu ds. mniejszości narodowych i etnicznych, utworzenie Sekretariatu Strony Mniejszościowej Komisji

Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w Kancelarii Sejmu.

Podkreślił ponadto dobre wyniki w wyborach samorządowych członków MN startujących w nowej formule pod szyldem „Śląscy Samorządowcy”. Mówił też o rozwoju mediów VdG oraz o modernizacji jego wizerunku po 35 latach.

– Związek cieszy się dużym uznaniem Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych! Wynika to w dużej mierze z zasług zespołu, który pod kierownictwem Joanny Hassy wykonuje znakomitą pracę. [...] Patrząc wstecz na 35 lat działalności naszego Związku, dostrzegamy, że w ostatnich latach nasza rola nieustannie się powiększała. W dużej mierze zawdzięczamy to mojemu poprzednikowi, Bernardowi Gaidzie, a ja starałem się podążać tą samą drogą – mówił.

W skład zarządu Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce weszli: Rafał Bartek (woj. opolskie) – przewodniczący; Sylwia Kus (woj. opolskie) – wiceprzewodnicząca; Marcin Lippa (woj. śląskie) – wiceprzewodniczący; Dawid Bojarowski (Pomorze) – wiceprzewodniczący; Łukasz Jastrzębski (woj. opolskie) – członek zarządu; Waldemar Świerczek (woj. śląskie) – członek zarządu; Damian Stefaniak (woj. dolnośląskie) – członek zarządu; Piotr Dukat (Warmia i Mazury) – członek zarządu; Paulina Widera, członkini zarządu, stała reprezentantką młodzieży; Bernard Gaida, pełnomocnik VdG ds. współpracy międzynarodowej.

Członkowie komisji rewizyjnej: Anna Kasprzyk (woj. opolskie) – przewodnicząca; Agnieszka Dłociok (woj. śląskie) – członkini komisji; Michał Schlueter

(Warmia i Mazury) – członek komisji.

– Członków zarządu wybierano tajnie – relacjonuje Joanna Hassa, dyrektor biura VdG. – W jego składzie zaszedł tylko jedna zmiana w porównaniu do poprzedniej kadencji Michała Schluetera zastąpił Piotr Dukat.

Delegaci przyjęli trzy rezolucje: w sprawie 35 rocznicy traktatu „O dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec”; w sprawie ochrony ruin pałacu Eichendorffów w Łubowicach oraz zachowania dziedzictwa literackiego Josepha von Eichendorffa oraz w sprawie nowej strategii językowej.

„Nauczanie języka niemieckiego odbywa się obecnie w wielu przedszkolach i szkołach, a także w ramach licznych projektów językowych realizowanych przez organizacje mniejszo-

Członkowie BJDM wybrali nowy zarząd

W Kędzierzynie-Koźlu odbyło się spotkanie sprawozdawczo-wyborcze Związku Młodzieży Mniejszości Niemieckiej. Jego uczestnicy wybrali zarząd oraz komisję rewizyjną na kadencję 2026–2028.

Nowy zarząd BJDM tworzą: przewodnicząca – Paulina Widera, wiceprzewodniczący – Anna Franik-Przybyła i Florian Kerner. Członkowie zarządu: Emily Bartek, Olga Gorzka, Daria Pisarek, Dastin Karasiński oraz sekretarz – Franciszka Dzumla i skarbnik – Jakob Polaczek.

Komisję rewizyjną stanowią: Weronika Koston, Oskar Zgonina, Martina Wójcik i Mikołaj Kurowski.

– Mam nadzieję, że współpraca w zmienionym zarządzie będzie bardzo owocna – powiedziała „Heimatowi” Emily Bartek. – I że będziemy tak działali, aby projekty dla młodzieży

były przyjemne, a młodzież chciała w nich brać udział. Zbliży się rocznica naszego 35-lecia. Projekty będą tak tworzone, żeby kolejny rok był czasem świętowania tego jubileuszu.

– Naszym priorytetem już w zeszłej kadencji byli – i zamierzamy w dalszym ciągu to umacniać – nasi członkowie – deklaruje Paulina Widera, która ponownie stanęła na czele zarządu BJDM. – Dla nich, dla mniejszościowej młodzieży istniejemy i tworzymy projekty. Gromadzimy ich. BJDM istnieje po to, aby tworzyć przestrzeń, w której można się samorealizować. Gdzie można swobodnie mówić

Paulina Widera ponownie stanęła na czele ZMMN.

w języku niemieckim. Ale także po polsku i gwara śląską. I w każdym języku, w jakim uważamy to za słuszne. Tworzymy przestrzeń także do kreatywności, do tworzenia inicjatyw społecznych. Pomagamy, by ta młodzież dorastała do roli liderów lokalnej społeczności.

W całej Polsce działa w ZMMN około 350 aktywnych członków.

– W tym roku przejęliśmy Jugendpunkty, które poprzednio prowadził Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej. Udało nam się zachować 22 takie miejsca – podkreśla Paulina Widera. – Natomiast w najbliższej kadencji zamierzamy reaktywować koła ZMMN. One trochę nam „przysnęły”, a w pewnym sensie przeniosły się do Jugendpunktów. Osoby działające poprzednio w najbardziej aktywnych punktach, zwyczajnie dorosły i – co zrozumiałe – zmieniły priorytety. Działalność kół osłabiła pandemia. Po jej zakończeniu nie wróciły one do poprzedniej siły i aktywności. Pobudzenie lokalnych środowisk młodych ludzi pozostaje naszym ważnym zadaniem.

W 2025 roku BJDM przeprowadził szereg projektów. Znalazły się wśród nich: Korzenie tożsamości, Młodzież w akcji, Antidotum, Mała ojczyzna. Moja-Twoja-Nasza historia), Obóz letni, konkurs literacki: Moje niemieckie Boże Narodzenie i Wielkie Ślizganie.

Zuzanna Donath-Kasiura, wicemarszałkini województwa opolskiego, wręczyła Związkowi Niemieckich Stowarzyszeń odznakę honorową „Za Zasługi Dla Województwa Opolskiego”.

ści niemieckiej. Doceniamy ten fakt, a jednocześnie dostrzegamy konieczność rozpowszechniania wiedzy na temat oferty językowej oraz dalszego systematycznego podnoszenia jakości tych działań. Jakość i różnorodność projektów językowych mają decydujące znaczenie dla trwałego umocnienia języka niemieckiego w codziennym życiu naszych członków, a także w życiu społecznym i kulturalnym” – napisali w ostatniej z nich.

W miejscu urodzenia Eichendorffa szczególnie mocno zabrzmiały słowa: „Mając na uwadze wyjątko-

we znaczenie Pałacu Eichendorffów w Łubowicach, które jest miejscem narodzin jednego z najwybitniejszych poetów europejskiego romantyzmu oraz uznając, że zarówno materialne, jak i duchowe dziedzictwo tego twórcy stanowi wspólne dobro kultury polskiej, niemieckiej i europejskiej, niniejszą rezolucją apelujemy o podjęcie zdecydowanych i skoordynowanych działań na rzecz ochrony, konserwacji i trwałego zabezpieczenia tego dziedzictwa”.

Zuzanna Donath-Kasiura, wicemarszałkini województwa opolskiego, wrę-

czyła Związkowi Niemieckich Stowarzyszeń odznakę honorową „Za Zasługi Dla Województwa Opolskiego”.

Ponadto przyjęto plan na rok 2027, zakładający wzmocnienie działań na rzecz nauki języka i rozwój nowych inicjatyw językowych, wdrożenie strategii językowej MN na lata 2027–2031, kontynuację i rozwój projektów VdG, wzmocnienie organizacji młodzieżowej, zwiększenie zaangażowania oraz utrzymanie liczby członków, a także kontynuacja działań politycznych mniejszości w kraju i za granicą.

– Tegoroczny zjazd stał pod znakiem bardzo żywej dyskusji delegatów – dodaje Joanna Hassa. – Było bardzo dużo uwag do sprawozdań i rezolucji. Najwięcej pytań i głosów dotyczyło spraw młodzieży. Zaproponowano, by ponownie powołać w VdG pełnomocnika ds. młodzieży. Postulowano wielokrotnie, by w organizacjach mniejszości, począwszy od kół DFK dokonać pokoleniowej zmiany, dopuszczając bardziej młodzież, którą mamy, do głosu.

VdG jest organizacją dachową MN. Zrzesza 23 orga-

nizacje stałe i 15 członków zrzeszonych. Jej głównymi zadaniami są m.in. wspieranie i promowanie rozwoju niemieckiej kultury, języka i tożsamości. Organizuje projekty: „Niemieckie Kluby Malucha”, „Kursy sobotnie”, „Ożywienie domów spotkań”, „DMi-Aktiv”, „Maibaum”, „Deutsch AG” oraz projekt teatralny „Jugendbox”. Odpowiada za realizację Festiwalu Kultury Mniejszości Niemieckiej, pielgrzymek mniejszości oraz uroczystości upamiętniających ofiary powojennych obozów oraz Dnia Żałoby Narodowej.

Strassenfest, czyli zabawa i dialog

Plac Wolności w Opolu wypełnił się w sobotę po południu muzyką, tańcem, występami artystycznymi uczniów i dobrą atmosferą. Uliczne święto to wspólna inicjatywa Konsulatu Niemiec w Opolu i miasta.

Festyn rozpoczął się – to już tradycja – uroczystym przemarszem Orkiestry Dętej Kapryś na Plac Wolności oraz odegraniem „Ody do radości” – hymnu Unii Europejskiej.

Zanim zabrzmiała muzyka Beethovena ze słowami Fryderyka Schillera publiczność została przywitana przez gospodarzy ulicznego letniego festynu.

– Kiedy nasza opolska ulica kwitnie radością, różnymi inicjatywami kulturalnymi, rekreacją, to znaczy, że to jest nasze wspólne święto – mówiła Barbara Kamińska, przewodnicząca Rady Miasta Opoli. – Prawdziwe święto jest wtedy, kiedy chcemy być razem, poznawać swoją kulturę. Chcemy budować współpracę i tożsamość na dialogu i na wspólnych inicjatywach właśnie takich jak ta.

Thorsten Göhler wicekonsul generalny Niemiec we Wrocławiu, życzył publiczności pięknego, słonecznego festynu ulicznego. – Cieszę się, że miasto Opole i województwo opolskie razem robią wiele, by nadal pielęgnować tożsamość i kulturę tego miejsca. I by je przekazywać następnym pokoleniom. Dialog i wspólnota to są wartości, które musimy pielęgnować i o które musimy dbać. Ten festyn się do tego przyczynia.

Współpomysłodawcą Strassenfestu jest konsul Niemiec w Opolu Peter Herr. – To wydarzenie jest pomysłem trzech instytucji: miasta Opoli, Konsulatu Niemiec w Opolu oraz Stowarzyszenia Pro Liberis Silesiae – przypomniał. Stało się ono jednym z głównych wydarzeń kulturalnych w mieście. To jest symbol przyjaźni, któ-

W czasie Strassenfestu efektywne występy zaprezentowali m. in. uczniowie placówek Stowarzyszenia Pro Liberis Silesiae.

ry chcemy w Opolu pokazywać. Spotykamy się tu razem – osoby polskiego i niemieckiego pochodzenia. Chcemy od siebie czerpać i razem spędzać czas.

W imieniu Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej,

który także Strassenfest współtworzy, powitał Opolan prezes zarządu DWPN Ryszard Galla. – Bardzo się cieszę, że możemy się tu spotkać i pokazywać kulturę. Polską, niemiecką i śląską. Jestem przekonany, że ta ini-

Polsko-niemiecki projekt jazzowy

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej zaprasza na projekt „Jazz First Opolskie – Tribute to Zbigniew Seifert”.

To wyjątkowe polsko-niemieckie przedsięwzięcie muzyczne. Łączy edukację artystyczną, jazzową improwizację i promocję dziedzictwa jednego z najwybitniejszych polskich muzyków jazzowych – Zbigniewa Seiferta. (Do jego największych osiągnięć należy nagrana 3 miesiące przed śmiercią artysty – zmarł w 1979 w Buffalo – płyta „Passion”).

Szczególną rolę w projekcie pełni Mateusz Smoczyński – ceniony skrzypek jazzowy i pedagog, który wystąpi wraz ze swoim zespołem w składzie: Michał Miśkiewicz, Sławomir Kurkiewicz oraz Dominik Wania. Istotnym partnerem projektu jest United in Jazz e.V. z Darmstadt – organizacja działająca na rzecz wymiany kulturalnej pomiędzy muzykami jazzowymi z Polski i Niemiec.

26 czerwca projekt rozpocznie projekcja filmu dokumentalnego „Przerwana podróż”, poświęconego Zbigniewowi Seifertowi.

27 czerwca odbędą się międzynarodowe warsztaty jazzowe dla młodych muzyków z Polski i Niemiec. Uczestnicy będą pracować nad improwizacją, współpracą zespołową oraz repertuarem przygotowanym na koncert finałowy. Wieczorem zaplanowana została otwarta jam session.

Kulminacją projektu będzie koncert finałowy „Jazz First Opolskie – Tribute to Zbigniew Seifert” 28 czerwca o 18.00 w Państwowej Szkole Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Opolu. Zaprezentowane zostaną efekty pracy warsztatowej młodych uczestników oraz występ kwartetu Mateusza Smoczyńskiego.

Bilety na koncert finałowy dostępne są online: <https://kbq.pl/206132> Więcej informacji: www.haus.pl Kontakt: agata.rychter@haus.pl Projekt jest współfinansowany przez Samorząd Województwa Opolskiego.

cyjtywa na trwale wpisze się w krajobraz miasta i regionu. Pomysłodawcom i organizatorom bardzo dziękuję.

Przy dobrej pogodzie impreza cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem publiczności. Uczestniczyli w niej zarówno mieszkańcy Opoli, jak i okolicznych miejscowości.

Strassenfest po raz pierwszy odbył się w 2024 roku – na 20-lecie wejścia Polski do Unii Europejskiej. I zadomowił się na dobre w kulturze stolicy regionu. Jest on okazją do zaprezentowania się różnych placówek, instytucji i organizacji mniejszości niemieckiej. Na scenie zaprezentowały się przedszkola i szkoły m.in. Pro Liberis Silesiae, szkoły z Gosławic i Rogów Kozielskich, a także artyści z regionu. Wśród nich Andrea Rischka, Maja i Zuzanna Gerstenberg, Oskar Koziółek oraz SaxesfulPlus.

Koncert tej grupy był efektywnym zakończeniem plenerowej zabawy.

Rocznik Niemców w Polsce

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych wydał w języku niemieckim Rocznik Niemców w Polsce (Jahrbuch der Deutschen in Polen).

Liczący blisko 200 stron tom jest dziełem kilkunastu autorów. Zredagowały go Joanna Hassa oraz M. i R. Smarzo.

Czytelnicy znajdą w publikacji m.in. zestawienie przypadających w 2026 rocznic oraz sylwetki postaci niemieckiego życia politycznego i kulturalnego, które w tym właśnie roku mają okrągłe rocznice urodzin lub śmierci. A także bogaty zestaw tekstów nt. m.in. 80. rocznicy Tragedii Górnośląskiej, 10-lecia Niemieckojęzycznych Szkółek Piłkarskich, zmian w mediach MN, nowego logo VdG, rocznicy zatopienia statku „Wilhelm Gustloff”. A ponadto relacja z Seminarium Wielkanocnego, tekst o błogosławionym jezuitcie Eduardzie Profittlichu oraz o Kongresie Mniejszości w Opolu, 30-leciu Seminarium Śląskiego. I wiele innych. Całość uzupełniają obszerna galeria zdjęć oraz dane adresowe organizacji MN.

Maibaum to nasza tradycja

Ustawianie majowego drzewka było w tym roku kultywowane w wielu kołach MN. Tę sięgającą czasów przedwojennych tradycję udało się ożywić.

Jako jeden z pierwszych w regionie stanął – już 1 maja – Maibaum w Rozkochowie. – Zaczyna się od spotkania kobiet, na którym pleciemy wianek majowy – mówi Barbara Grela. – Robi się go z tui, by był jak najdłużej zielony. Wianek wraz z masztem jest ciężki. Potrzebna więc jest siła mężczyzn, żeby go postawić. Ustawieniu majowego drzewka towarzyszyło nabożeństwo majowe – z jego poświęceniem – na boisku, a potem był poczęstunek z kawą i ciastem. Nie zabrakło grilla ani tradycyjnego Kartoffelsalatu.

– Wiem, że ta tradycja była w naszej miejscowości kultywowana jeszcze przed wojną. Myśmy ją przywrócić stosunkowo niedawno, bo trzy lata temu, ale dobrze się przyjęła – dodaje pani Bar-

bara. – Jesteśmy małą społecznością mniejszości niemieckiej. Jest nas 60 osób. Starszych z latami ubywa. Staramy się być obecni w życiu mieszkańców. M.in. we wrześniu weźmiemy udział w Kartoffelfeście, a pod koniec roku organizujemy Weihnachtsfeier.

W Błotnicy Strzeleckiej członkowie DFK oraz zaproszeni goście świętowali przy okazji stawiania drzewka majowego już po raz 20. Przygotowali w ramach warsztatów wieniec i ozdoby na drzewko majowe. A wczesnym rankiem 1 maja zostało ono wzniesione na działce należącej do rodziny Izoldy i Karola Figura.

– Ono wspaniale góruje nad okolicznymi budynkami. Dobre wrażenie robi również umieszczona na szczycie flaga Górnego Śląska – mówi miejscowy lider

Ustawienie Maibaumu w Rozkocho i jego przygotowanie w Błotnicy Strzeleckiej.

MN Henryk Juretko. – Kontynuacja święta majowego odbyła się w niedzielę 10 maja w parku zamkowym. Po odśpiewaniu hymnu Górnego Śląska członkowie DFK i goście za symbolicz-

nym drzewkiem majowym i orkiestrą dętą przemaszerowali przez park zamkowy. Po spacerze zostali zaproszeni do stołu z kawą i ciastem w pomieszczeniach pałacu. Spotkanie

wzbogaciły wykłady m.in. na temat historii drzewka majowego, pochodzenia nazwy miesiąca maja oraz recytacje wierszy Goethego, Heinricha Heinego, i Clemena von Brentano.

Wielokulturowy spacer po Opolu

Aneta Lissy-Kluczny poprowadziła w Świątym Dniu Różnorodności Kulturowej kilkadziesiąt osób spod pomnika Kazimierza I Opolskiego ulicami miasta. Pokazywała obiekty ważne dla jego historii w różnych epokach.

– Koncentruje się na przełomie XIX wieku i XX wieku, kiedy w Opolu obok siebie funkcjonowały gwarą śląską, języki polski i niemiecki. Kiedy mieszkali tu i potrafili się harmonijnie dogadać ludzie różnych narodowości i wyznań: kato-

Aneta Lissy-Kluczny poprowadziła uczestników spaceru m.in. na Pasiekę.

licy, ewangelicy i wyznawcy judaizmu. Ci ostatni byli bardzo ważną częścią opolskiej społeczności. Najpierw pójdziemy na wyspę Pasiekę by opowiedzieć o zniszczonej synagodze, ale także o mieszkającej tam polskiej społeczności. Przed Filharmonią Opolską przypomnę o tym, że właśnie w tym miejscu mieścił się Hotel Forms – największy i najbogatszy w przedwojennym Opolu.

Aneta Lissy-Kluczny opowiadała o zmieniających się w historii władzach rządzących Opolem: polskich,

czeskich, austriackich, pruskich, niemieckich i po 1945 roku znów polskich.

– Światowy Dzień Różnorodności Kulturowej był iskrą zapalającą do tego pomysłu – powiedział Norbert Rasch, pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego ds. Wielokulturowości. – Na co dzień brakuje takich momentów, w których tę wielokulturowość naszego regionu można by podkreślać i przypominać. Po spacerze zaplanowaliśmy w Centrum Dokumentacyjno-Wystawienniczym Niemców w Opolu koncert zespołu „Silesia”, który śpiewa tradycyjne pieśni po śląsku.

HEIMAT MAŁA OJCZYZNA

Dodatek finansowany ze środków Mniejszości Niemieckiej będących w dyspozycji Fundacji Rozwoju Śląska pochodzących z wcześniejszych dotacji Rządu Niemieckiego.

Diese Beilage wurde finanziert aus Mitteln der Deutschen Minderheit, die der Stiftung für die Entwicklung Schlesiens zur Verfügung stehen und aus den früheren Zuwendungen der deutschen Regierung stammen.

Letnie kursy językowe online

LernRAUM.pl zaprasza do udziału w wakacyjnej edycji kursów języka niemieckiego.

To oferta skierowana to tych, którzy chcą rozwijać kompetencje językowe w atrakcyjnej formule. Program obejmuje zajęcia prowadzone przez wykwalifikowanych lektorów, warsztaty tematyczne oraz praktyczne ćwiczenia komunikacyjne dostosowane do wieku i poziomu uczestników.

LernRAUM.pl to połączenie nauki i aktywnego spędzania wakacyjnego czasu – w przyjaznej atmosferze, z nowoczesnymi meto-

dami pracy i naciskiem na praktyczne wykorzystanie języka.

Kursy letnie będą prowadzone online w wymiarze 28 godzin (liczba miejsc ograniczona). Koszt 200 zł dla członków mniejszości niemieckiej, 300 zł dla pozostałych osób,

W programie m.in.: kurs na poziomie C1 – rozpoczęcie 8 czerwca (prowadzi Zuzanna Żymła); B1 – 16 czerwca (prowadzi Katarzyna Sitnik); A2, letni kurs dla młodzieży – 23 czerwca (prowadzą Urszula Patzwald); B1 – Business Deutsch – 2 lipca (pro-

wadząca Izabela Rożek); A2, kurs konwersacyjny „Porozmawiajmy” – 2 lipca (prowadząca Izabela Rożek); A1, kurs „Z niemieckim na co dzień” – 2 lipca (prowadząca Izabela Rożek); B2, kurs konwersacyjny „Niemiecki w podróży – mówienie, odkrywanie przeżywanie” – 2 lipca (prowadząca dr Małgorzata Derecka).

Więcej informacji o zajęciach i zapisy na stronie www.lernraum.pl. Szczegółowe wiadomości można zyskać także, wysyłając e-mail na adres: martyna.halek@lernraum.pl lub dzwoniąc pod numer telefonu: 501 061 666.

W ofercie Lernraum.pl jest m.in. kurs „Niemiecki w podróży”.